

ÔN TẬP VỀ DẤU CÂU

(DẤU CHẤM, DẤU CHẤM HỎI, DẤU CHẤM THAN)

I – CÔNG DỤNG

1. Đặt các dấu chấm (.), dấu chấm hỏi (?), dấu chấm than (!) vào chỗ thích hợp có dấu ngoặc đơn. Giải thích vì sao em lại đặt các dấu câu như vậy.

a) *Ôi thôi, chú mày ơi ( ) Chú mày có lớn mà chẳng có khôn.*

(Theo Tô Hoài)

b) *Con có nhận ra con không ( )*

(Theo Tạ Duy Anh)

c) *Cá ơi, giúp tôi với ( ) Thương tôi với ( )*

(Theo Ông lão đánh cá và con cá vàng)

d) *Giời chớm hè ( ) Cây cối um tùm ( ) Cả làng thơm ( )*

(Theo Duy Khán)

2. Cách dùng các dấu chấm, dấu chấm hỏi và dấu chấm than trong những câu sau có gì đặc biệt ?

a) *Tôi phải bảo :*

– Được, chú mình cứ nói thẳng thừng ra nào.

[...] Rồi, với bộ điệu khinh khỉnh, tôi mắng :

– [...] Thôi, im cái điệu hát mưa dầm sùi sụt ấy đi.

(Tô Hoài)

b) AFP đưa tin theo cách ồm ờ : "Họ là 80 người sức lực khá tốt nhưng hơi gầy" (!?).

(Theo Nguyễn Tuân)

Ghi nhớ

- Thông thường, **dấu chấm** được đặt ở cuối câu trần thuật, **dấu chấm hỏi** đặt cuối câu nghi vấn và **dấu chấm than** đặt cuối câu cầu khen, câu cảm thán.
- Tuy vậy, cũng có lúc người ta dùng dấu chấm ở cuối câu cầu khen và đặt các dấu chấm hỏi, dấu chấm than trong ngoặc đơn vào sau một ý hay một từ ngữ nhất định để biểu thị thái độ nghi ngờ hoặc châm biếm đối với ý đó hay nội dung của từ ngữ đó.

II – CHỮA MỘT SỐ LỖI THƯỜNG GẶP

1. So sánh cách dùng dấu câu trong từng cặp câu dưới đây.

a)

– "Đệ nhất kì quan Phong Nha" nằm trong một quần thể hang động thuộc khối núi đá vôi Kẻ Bàng ở miền tây Quảng Bình. Có thể tới Phong Nha rất dễ dàng bằng hai con đường [...].

(Trần Hoàng)

– "Đệ nhất kì quan Phong Nha" nằm trong một quần thể hang động thuộc khối núi đá vôi Kẻ Bàng ở miền tây Quảng Bình, có thể tới Phong Nha rất dễ dàng bằng hai con đường.

b)

– Nơi đây vừa có nét hoang sơ, bí hiểm. Lại vừa rất thanh thoát và giàu chất thơ.

– Nơi đây vừa có nét hoang sơ, bí hiểm ; lại vừa rất thanh thoát và giàu chất thơ.

(Trần Hoàng)

2. Cách dùng dấu chấm hỏi và dấu chấm than trong các câu dưới đây vì sao không đúng ? Hãy chữa lại các dấu câu ấy cho đúng.

a) *Tôi chẳng tìm thấy ở tôi một nồng khiếu gì ?* Và *không hiểu* vì sao *tôi không thể thân* với Mèo như trước kia *được nữa* ? Chỉ cần *một lối nhỏ* ở nó là *tôi gắt um lên*.

b) *Tôi chẳng tìm thấy ở tôi một nồng khiếu gì.* Và *không hiểu* vì sao *tôi không thể thân* với Mèo như trước kia *được nữa.* Chỉ cần *một lối nhỏ* ở nó là *tôi gắt um lên !*

(Tạ Duy Anh)

III – LUYỆN TẬP

1. Đặt dấu chấm vào những chỗ thích hợp trong đoạn văn sau đây:

Tuy rét vẫn kéo dài, mùa xuân đã đến bên bờ sông Lương mùa xuân đã điểm các chùm hoa gạo đỏ mọng lên những cành cây gạo chót vót giữa trời và trại màu lúa non sáng dịu lên khắp mặt đất mới cách ít ngày còn trần trụi đen xám trên những bãi đất phù sa mịn hồng mơn mòn, các vòm cây quanh năm xanh um đã dần dần chuyển màu lốm đốm, như được rắc thêm một lớp bụi phấn hung vàng : các vườn nhãn, vườn vải đang trổ hoa [...] Mùa xuân đã đến những buổi chiều hửng ám, từng đàn chim én từ dãy núi biếc đằng xa bay tới, lượn vòng trên những bến đò, đuổi nhau xập xè bên những mái nhà toả khói những ngày mưa phùn, người ta thấy trên mấy bãi soi dài nối lên đây đó ở giữa sông, những con giang, con séu cao gần bằng người, không biết từ đâu về, theo nhau lung tung bước thấp thoáng trong bụi mưa trắng xoá có những buổi, cả một quãng sông phía gần chân núi bỗng rợp đi vì hàng nghìn đôi cánh của những đàn sâm cầm tới tấp sà xuống, chẳng khác nào từng đám mây bỗng rụng xuống, tan biến trong các đầm bãi rậm rạp lau sậy.

(Theo Nguyễn Đình Thi)

2. Đoạn đối thoại dưới đây có dấu chấm hỏi nào dùng chưa đúng không ? Vì sao ?

- Bạn đã đến thăm động Phong Nha chưa ?
- Chưa ? Thế còn bạn đã đến chưa ?
- Minh đến rồi. Nếu tới đó, bạn mới hiểu vì sao mọi người lại thích đến thăm động như vậy ?

3. Hãy đặt dấu chấm than vào cuối câu thích hợp :

- *Động Phong Nha thật đúng là "Đệ nhất kì quan" của nước ta*
- *Chúng tôi xin mời các bạn hãy đến thăm động Phong Nha quê tôi*
- *Động Phong Nha còn cất giữ bao điều huyền bí, thú vị, hấp dẫn mà con người vẫn chưa biết hết*

4. Đặt dấu câu thích hợp vào chỗ có dấu ngoặc đơn dưới đây :

Chị Cốc liên quát lớn :

- *Mày nói gì ( )*
- *Lạy chị, em nói gì đâu ( )*

RồiDé Choắt lui vào ( )

- *Choi hả ( ) Choi này ( ) Choi này ( )*

Mỗi câu "Choi này" chị Cốc lại giáng một mỏ xuồng ( )

(Theo Tô Hoài)

5. Chính tả (nghe – viết) : *Bức thư của thủ lĩnh da đỏ* (từ *Đối với đồng bào tôi* đến *kí ức của người da đỏ*).